

Telegraful Roman.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid. Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Corespondențele

să se adreseze Redacției Telegrafului Român, str. Măcelarilor Nr. 45. Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douări 24 fil., — de treiori 30 fil
rândul cu litere garmond.

Situatia răsboiului.

Caracterisare generală.

Noi vedem situația de pe câmpul de răsboiu așa, cum ni se prezintă ea în mod oficios, în comunicatele ce se dău în fiecare zi. Si comunicatele acestea nu sunt nici esagerate, nici seducătoare, cu privire la cuprinsul lor. Ele nu spun decât curatul adevăr, turnat în vorbe puține. Iar după comunicatele oficioase, situația noastră e bună pe câmpul de răsboiu, suntem în favor față de dușmanii nostri cu mult mai puternici. E sigur însă, că nu tot astfel vor prezenta lucrurile dușmanii, cari vor ascunde adevărul, vor înfrumuseța situația și vor prezenta popoarelor lor ca favorabilă pentru ei. Vor spune minciuni celor de acasă; dar în răsboiu e permisă și minciuna, pentru a nu se provoca deprimare și descurajare. Opiniunea publică trebuie mereu însuflată, pentru că să nu peardă încrederea în isbândă finală, pe care o dorește fiecare beligerant. N'au motiv însă să înfrumuseze lucrurile și să le prezinte altcum, nu așa cum sunt, ceice stau la o parte, ca privitorii, cei din statele neutre, pentru că ei e irrelevant, care grupare de puteri va învinge. Se vedem deci cum văd această situație, în judecata lor nepărtinitoare? Dăm cuvântul ziarului «Tara» din București, care într'un număr mai recent își precisează astfel vederile asupra situației de pe câmpul de răsboiu:

«De partea cui va fi victoria? Eată o întrebare, la care se poate preciza răspunsul, având în vedere ultimele evenimente petrecute pe frontul oriental, ca și pe cel occidental, evenimente de cel mai plin interes, precum și faptele antecedente ale armatelor și situației beligeranților.

In rândurile cari u mează, de o imparțialitate incontestabilă, vom încerca să în câteva trăsături generale, — care a fost și este astăzi situația pe ambele fronturi principale?

După 8 luni de răsboire, vedem că Germania ocupă întreaga Belgie, afară de un mic teritoriu, precum și a cincea parte din teritoriul Franței.

De asemenea trupele aliate austro-ungare și germane ocupă aproape întreaga Polone rusească, până în imediata apropiere a Varșoviei, pecând din tripla-înțelegere numai Rusia ocupă o însemnată parte din Galitia, și astă, credem, vremelnic, după cum vom arăta mai jos.

In ultimele săptămâni atențunea tuturor era îndreptată spre frontul oriental, unde Rușii au avut de suferit câteva groaznice înfrângeri. In Prusia orientală, lângă lacurile mazuriene, o armată rusească invadatoare, cu un efectiv de câteva sute de mii de soldați, a suferit o gravă înfrângere, care, pe lângă pierderea de enorme vieți omenești și material de răsboiu, a mai dat și 100 de mii de prizonieri, iar restul trupelor ce au mai rămas, s'au retras într'o disordine

completă, urmărite fiind de cele germane, și epilogul fu o nouă înfrângere la Augustovo, unde iarăși fură lăuați 17,000 prizonieri și mai mulți generali.

Armatele rusești din Bucovina și Galitia au suferit de asemenea o serie de înfrângeri serioase, cari au dus la completa evacuare a Bucovinei și a unei părți din Galitia.

Germania și Austro-Ungaria prepară acum o ofensivă riguroasă, generală, care va duce încontestabil la izolare Varșoviei, apoi la căderea ei, și sfârșitul va fi o completă și definitivă înfrângere a Rușilor, care ar putea fi și sfârșitul răsboiului european. Căderea Varșoviei va sili trupele rusești din Galitia de a o evacua, amenințate în acest caz de a fi înconjurate.

Lucrurile acestea nimici nu le poate contesta, recunoscute fiind ele chiar de critici militari însemnați.

Germania e invincibilă și cu toate, că forța numerică e de partea adversarilor ei, ea duce răsboiul pe pământul acestora, folosindu-se de toate avantajile ce decurg din astă.

Trupele rusești, formate din oameni subjugăți, fără nici un ideal și nici un scop, fără avânt, comandanți de generali și ofițeri beți de vîță, se află în imposibilitate de-a lua o ofensivă victorioasă, pentru a sili trupele austro-ungare și germane la evacuarea Poloniei rusești, necum de a le învinge.

Tot asemenea este și situația pe frontul occidental. Germanii, după cum am zis, după ce-au ocupat aproape întreaga Belgie, căreia de «barbari» ce sunt i-au redat vîță de dinainte, doavă, că refugiații se reintorc, — nu ca opera «civilizatoare» a Rușilor în Galitia și Bucovina, — ocupă și a cincea parte din teritorul Franciei. În zadar sunt repetatele ofensive ale trupelor aliate pentru a-i alunga! Afără de sacrificii immense, ofensivele lui Joffre n'au alt rezultat. Din contră, oricând Germanii iau ofensiva, și pe acest front au succese remarcabile.

După cum se vede, situația Germanilor și pe acest front este favorabilă. Unele ziare din România tot anunță victoriei franco-ngleze de pe acest front; dar trebuie să ținem minte, că de 5 luni de zile ele tot anunță, că «aliații înaintea» și dacă ne luăm după aceste ziare, trupele franco-anglo-belgiene de mult ar fi trebuit să fie la Berlin!...

Că situația triplei-înțelegeri și în special a Rusiei e precară, o dovezesc necurimatele silințe de a trage în orbitele ei statele neutre. Dacă din contră, situația triplei-înțelegeri ar fi, dacă nu excelentă, cel puțin bună, ea n'ar fi insistat atâtă pe lângă țările neutre, căci dacă mie, sau lui Stan, sau Bran, îmi merg bine afacerile, mai am nevoie și de alți tovarăși cu cari să am apoi de împărțit eventualul câștig? De sigur că nu!

Că Rusia stă foarte prost în toate privințele și că e aproape de un dezastru inevitabil, o mai dovedește în-

cercarea aliaților de a forța Dardanele și apoi Bosforul, pentru a procura Rusiei lipsurile ce resimte din ce în ce și în special munitiunile de răsboiu, și pe de altă, ca Franța și Anglia să-și poată procura grâne.

Din toate acestea se vede clar, că de o victorie a triplei-înțelegeri nici nu se poate vorbi, căci țările neutre, ca Italia, România, Bulgaria și Grecia, au interese economice și politice, cari se ciocnesc cu cele ale triplei-înțelegeri și în special cu ale Rusiei».

Condițiile succesului.

— Tineretului nostru. —

XXI.

O putere...

Este banul! Pecând vechile instituții s'au prăbușit în decursul timpului, singur banul și-a păstrat neatins toate privilegiile, ba și le-a mărit chiar în urma dispariției celoralte. Prin urmare, cu toată parada egalitară și democratică a societății noastre, nu trebuie să scăpăm din vedere considerația ce o reclamă pentru sine această putere socială contemporană, cu atât mai vâtos, că starea de lucruri actuală nu este nădejde, să fie schimbată în curând.

In convorbirea precedentă ne-am oprit deja asupra unei împrejurări de care trebuie să țină seamă tinărul, când e vorba să-și aleagă o carieră. Atelierul, prăvălia și alte întreprinderi, toate sunt bani, sunt averse, și încă o avere inamovibilă, adeca o formă de capital ce nu poate fi întrebuințat în mod arbitrar, ci cheltuit în singurul chip posibil, care este continuarea meseeriei ori comerciului familiar.

Condițiile sunt aproape aceleași în ce privește și pe fiile proprietarilor rurali, a căror proprietate agricolă nu este prea extinsă. Marii proprietari, cari trăiesc din venitul lor agricol, fără să fie siliști să se ocupe însă de pământul lor, încă trebuie să consacreze pe unul ori chiar și mai mulți din copiii lor pentru diferenții rami ai agriculturii, cum este viticultură, creșterea vitelor, etc., mai cu seamă când pentru altceva n'au voacăe bine determinată. Această procedură ar avea numărătoare avantaje.

Inainte de toate din aceasta ar izvorii înflorirea familiilor, apoi a țării, pentru că afacerile ei ar fi mai bine îngrijite. Prin urmare agricultura și artele anexe ar progresă mult, pentru că ar căpăta impuls de la o tinerime cu pregătire superioară ce și-o pot căștiga numai copiii proprietarilor bogăți. Astfel acești tineri ar putea să intemeieze cu mai multă siguranță, și pe o bază că mai solidă, un viitor fericit pentru dânsii și familiile lor, decât aventurându-se pe marea nesigură a unor orientări nouă și expunându-se concurenței generale în viață economică.

Să aduc un exemplu, al unuia dintre prietenii mei, fiul unui proprietar avut. În tinerete s'a distins în studii speculative și fără îndoială ar fi putut deveni un bun avocat, un bun matematician ori și ar fi putut alege oricare carieră liberă. Dar n'a facut nici una din aceste. Dimpotrivă, după cățiva ani de studii științifice s'a retras să trăiască lângă tată său. A studiat nevoie de vin la care se pricepea puțin și tată său. După aceea a plecat cățiva timp în străinătate, spre a studia ce se face acolo în privința aceasta și aşa a ajuns să intemeieze una din cele mai de frunte industrii vinicole din Spania. Nu i-ar fi fost oare mai ușor, de exemplu, să urmeze o carieră diplomatică ori să se facă medic?

Una din cauzele înapoierii în care se află în țara noastră industriile, și în special cele ce privesc prepararea productelor na-

turale, în care pământul nostru este destul de bogat, se datorează faptului, că fiile proprietarilor rurali n'au ținut seamă de aceasta, ci au voit să se facă advocați. În chipul acesta s'au îndepărtat dela proprietățile lor și adeseori au fost cauza de s'au mutat la oraș, însoțindu-i și familia lor, nevoind să-i lase singuri primejdiielor orașelor. Apoi, copii și părinți, au terminat prin a se imprenă cu viața dela oraș, o împrejurare care a pricinuit rele fără de număr. Astfel orașele mari sunt pline de familii, cari n'au aici altă treabă, decât să consume venitele moșilor lor lăsați pe mâna arândașilor lacomi ori a unor administratori ignoranți. În felul acesta agricultura sufere mult, fiind silită să înainteze pe drumuri bătătorite numai de rutină, iar industriile agricole rămân în urmă, pentru că sunt despăguită de condițiile progresului, ce s'ar putea aștepta dela niște proprietari inteligenți.

Tinerilor mei cetitori, lăsați-mă să vă reîmprospetă în minte versul lui Virgil: Fericit e omul dela țară, dacă și înțelege fericirea!

Da, puteți fi fericiti, voi pe cari norocul v'a făcut să moșteniți o bucată din pământul îngrăsat cu sudorile străbunilor voștri! Dacă o lucrați cu dragoste, dacă încercați să-i sporii producția prin cultură rațională și preste tot prin industrie ce au de scop prelucrarea productelor naturale, da, veți trăi foarte fericiti, departe de lupta de concurență violentă a celor desmoșteni, agravată încă prin ceata bogătașilor desorientați. Familia v'ar crește și ar inflori în atmosferă sănătoasă a cămpurilor și livezilor și ati avea satisfacția sufletească, că prin sărguința voastră ati contribuit la inflorirea satului natal și la strălucirea patriei.

Dar, dacă în loc de aceasta, emigrați la oraș și alergați după alte profesioni, afară de cazul particular, când vă îndrepătaște la aşa ceva o vocație extraordinară, comiteți o adeverăată apostasie față de pământul vostru. Si acesta e un păcat, pentru care veți fi pedepsiti aspru, pentru perdeți, prin nebunia voastră, fericirea ce v'a fost menită ca moștenire!

Prin aceasta nu vrem să zicem, că fiile proprietarilor rurali să nu studieze, nici să iasă pentru un timp oarecare din satul lor, ori chiar din țară, spre a-și largi ideile și spre a surprinde și într-alte părți tainele progreselor moderne. Pot să-și aleagă o carieră liberă, cum este de exemplu cariera de inger agronomic ori industrial. Dar e o rutină stupidă, să facă pe *advocatul fără clientelă* toti acei cari au venite suficiente spre a putea trăi fără a munici.

Știi eu bine, că sunt două motive, care militează în favorul acestei practice. Unul este *ușurința* acestei cariere; iar al doilea este vanitatea bolnăvicioasă de a putea zice, că fiul cutării *agricultur* este un *tinăr cu carieră*. Si încă ce carieră!

Adevărată carieră a omului este *desvoltarea sa intelectuală și socială*, iar nu un titlu deșert, un pergament ce nu reprezintă nimic și care nu-i servește spre nimic fericitului proprietar de vîi ori de ogoare.

Valoarea omului este cantitatea de *energie morală, intelectuală și fizică* ce o poartă în pieptul său, iar nu unul ori mai multe titluri academice. Aceste titluri, în cazul dat, nu reprezintă nici o *realitate*, pentru că celice le are sau n'a știut niciodată ce însemnează, ori dacă a știut și nu le trage folosul, le-a uitat complet. Avută sens să petreacă fiul cutării proprietar bogat cei mai frumoși ani ai tinereții, urmând cursurile la universitate, cu scopul, că să-și căștige o hârtie nefolosită! Si să mulțumim lui Dumnezeu, dacă această *achiziție* a costat numai perdere de vreme și de bani! Dar adeseori acest soiu de studenți perde și obiceiul lucrului și dragoștea față de viața cîmpenească, ba ce e mai mult, uneori chiar și bunele moravuri,

Cele ce le susținem aci cu privire la fiii de proprietari rurali, se aplică și la ceice pot aștepta dela părinții lor un capital mai mult ori mai puțin considerabil, sau o industrie intemeiată, o uzină. Se cade, ca aceștia alegându-și o profesie, să se străduiască a o armoniză cu elementele, ce le-a dăruit Dumnezeu, ca să scoată din aceste în favorul propriu, al societății și al neamului cele mai mari avantaje posibile.

Acum, după ce am considerat avantajele ce le pot oferi pentru chemarea mulților tineri *banii ce aceștia îi posed*, se cade să spunem un cuvânt și despre influența ce o poate avea asupra alegerii carierei celor mulți *lipsa de bani*.

La noi e un număr considerabil de tineri, care și începe studiile superioare fără nici un ban. Prese tot mulți părinți cari locuiesc într-un oraș, unde copiii lor pot face studii fără nici o cheltuială, ori cari au atât de economii, ca să-i poată susține la facultăți cât vrea, cred că cel mai bun drum pe care pot să-si îndrumze odras'ele, este al carierelor. Această considerație poate avea o parte de adevăr, dar ascunde totodată și o primejdie, care poate fi izvorul unei extreme mizerii pentru copiii, în favorul căror s-au făcut astfel de sacrificii enorme.

Este adevărat, că diferențele cariere sunt pentru tineri fără avere un mijloc de a-și deschide drum spre funcțiile mai înalte, mai onorabile ale societății. Dar spre aceasta sau trebuie să aibă talente extraordinare, sau să poată conta la anumite avansuri cari să le permită a începe cariera, când studiile pregătitoare au fost terminate.

Neînțând seamă de aceste considerații, un număr de tineri se trezește, că nu poate să-si urmeze profesiunea aleasă, iar vreme nu mai are să se întoarcă înapoi și să-si aleagă o meserie manuală, lată de obiceiu ce se întâmplă.

Un tânăr ori un meseriaș își consumă toate economiile — adeseori face și împrumuturi — cu scopul, ca să-i asigure copilului o carieră. Ei bine, pe când aceasta termină cu studiile, și izvoarele de venit ale părinților sunt secate. Ce va face deci copilul, pe care părinții nu-l vor mai putea susține? Va trebui să-si pună în sărtar titlul de avocat, ori diploma de licențiat în litere sau în științe și să-si caute un loc unde să-si căștige pânea ce nu-i-o mai poate da tatâl său. De aceea întâlnim așa mulți licențiați și doctori în drepturi în diferitele secretariate, în concursurile pentru postă și telegraf și în alte profesii încă și mai umile, care fără îndoială sunt onorabile, dar spre a le dobândi nu e trebui să petreci patru ori cinci ani la facultate și să cheltuiesti venitele modeste ale familiei, venite, care în felul acesta sunt perdute total.

Știm noi bine, că dacă aflăm licențiați și doctori în funcții mai neînsemnante, foarte adeseori singura cauză este lenea ori lipsa lor de dispoziții; sunt și cursuri unde toată lumea ajunge la o *mărgălitură*, de diplomă chiar neglijând și ce știe! Dar mulți tineri de talent și cu aplicări convenabile își atribue neizbândă faptului, că s-au găsit *cărbiuni* înainte de a ajunge la sfârșitul călătoriei.

Cu cât ar face mai bine aceștia, dacă și-ar alege o profesie mai potrivită cu mijloacele lor materiale? În loc să fie avocați fără practică, ar putea să fie, de exemplu, industriași ori comercianți harnici. Cu capitalul modest, plasat fără nici un folos în cărți și în înscrieri, ar putea să-si întemeieze o industrie modestă, ori să înceapă un negoț.

Când este vorba de talente extraordinare, trebuie să ne gândim și mai mult. De altcum mijloacele în astfel de cazuri nu vor lipsi, pentru că tinerii-minuni, dacă de fapt sunt minuni, sunt repede recunoscuți și vor afla și mijloacele necesare să cucerească situația pentru care au fost destinați de profezia dumnezească.

Dar afară de aceste cazuri, totdeauna foarte rare, este cu mult mai cuminte să alegi o profesie mai modestă, dar în armonie cu venitele familiare, decât să începi și clădi ceeace nu vei putea termină niciodată. Poți să trăiești într-o colibă acoperită cu paie, dar nu poți trăi la adăpostul unui zid, ce face parte dintr-un palat vast și maref dar neisprăvit, ori căt ar fi de mare și de frumos.

Ba mai mult încă, și cu aceasta vrem să încheiem con vorbirea de față. Un mare număr de tineri, care studiază cu mijloace foarte restrâns, se prăpădește înainte de vreme; sănătatea lor nu poate rezista asprei sărăciei și muncii excesive. Si atunci ce folos de atâtea jefife, de atâtea energii risipite înzadăr?! Nu e motiv să desconsiderăm înțelepciunea proverbului: *Mai bine câine viu, decât leu mort*.

Adunarea generală a băncii „Victoria”.

Duminică în 1/14 Martie s-a înținut institutul de credit și economii „Victoria” din Arad a XXVIII adunare generală. Adunarea a fost prezentată de P. C. Sa părintele protosincel Roman R. Ciorogariu, vice-președintele institutului, fiind președintele Mihai Veliciu impiedicat prin starea-i sanitară de a veni la Arad.

In cuvinte pline de adevăr părintele protosincel Ciorogariu reliefasează situația critică, prin care a trecut viața economică a statului nostru în anul 1914, și arată cum în această situație, multă hărnicie deosebește a conduceților săi, „Victoria” a său și mențină fără ceea mai mică scădere situația prosperă de mai înainte. „Prin tranșee se luptă fețorii noștri cu arma și noi și acasă tot în frange purtăm ceea mai grea luptă, pentru că puterea economică a statului nostru, osia răsboiului, să rămână tare și nelinăită”. Deschide adunarea și anunță că notari pe dd. Vasile Papp (fiscal) și Ioan Moldovan (șef de secție).

Directorul executiv el „Victoriei”, dl Sava Raicu, cetește următorul raport:

„Onorată adunare generală! Avem onoare să prezentăm raportul general relativ la anul expirat de gestiune al institutului nostru.

Mărturisim, că speranta noastră ce am avut-o într-o viață economică normală și mai sănătoasă, căreia i-am dat expresie în raportul nostru din 1913, nu s-a împlinit.

Să urmăram pe scurt mersul întâmplărilor.

După trecerea anului furtunos 1913 și terminarea răsboiului balcanic părea, că va urma o eră binecuvântată de pace mai indelungată. În primul semestru banii se arătau în abundanță și începuse să ieftinească. În urma spaimei însă și a învățăturilor trase din năcăzurile anilor expirați, pacifica funcționare a vieții economice și financiare n'a putut să înceteze spre progres.

Sămănăturile de toamnă și primăvară încă promiteau abundență agricolă. Timpul anormal însă a compromis și rodul anului trecut.

In atmosfera aceasta înăbușită și în urma catastrofei din Sarajevo, izbucneste groznicul răsboi mondial, care a adus omenirei ceea mai mare calamitate, pe care vreodată a înregăstrat-o istoria popoarelor. Milioane de soldați se luptă pe moarte și viață pe câmpul de răsboi. Se zguduie din temeli multe șezămintă și întocimi de ordin economic și cultural. Se distrug multă muncă și se nimicesc mari bogății acumulate de vesuri de pe suprafața pământului.

Așa se vede, că nu s'a putut împiedica această nenorocire, care atinge întreg pământul. Sângele și lacrimile vărsate împreună nespusă mizerie, și în satele puști an lungi fără măngiare, gânduri multe și doliv.

Să privim însă viitorul cu înțelegă încredere, cu inimă caldă și cu depină liniste. Ca fi ai patriei să avem încredere în biruința armelor și a vitejilor noștri soldați.

Dintre funcționarii nostri deodată cu declararea mobilizării s-au fost 27 înși cheamăți sub arme și ei cu toti sunt pe câmpul de luptă. Mai avem încă 5 asențări, cari verosimil încă vor intra sub arme. La rugărea noastră și din bunăvoie guvernului 3 șefi de secții au fost concediați pe timp nedeterminat.

In această situație am început semestrul al doilea și prin faptul răsboiului toate băncile au fost puse la grele încercări. Cea mai mare greață ne-a făcut-o însă deponenții, cari voiau să-si retrage toti banii deodată din bănci. N-a fost aceasta neîncredere față de institut, ci în urma spaimei răsboiului mai ales deponenții mici cereau banii fără de abdicare statutară, ca să-i aibă toti în mână. Dispunând însă de sume considerabile la casă, am plătit și sume mai mari imediat și fără de abdicare. Mai tarziu deponenții fricoși, după ce s-au convins că și capătă banii, s-au liniștit și au început să aducă banii îndărăt și să-i depună spre fructificare. Ne am dat totușă silință pentru a putea preîntâmpina retragerile acestei, facând sacrificii mari prin linirea la cassă a sumelor mari neproductive în bani gata.

Acest fapt a înfluențat și venitul net al anului trecut.

O mișcare îmbucurătoare se observă însă la deponenții și eu o deosebită mandrie anunțăm, că deponenții la noi nici în anul acesta critic n-au scăzut, ci au crescut cu aproape o jumătate de milion, urcându-se starea lor la cea de peste 14 milioane coroane. Mai mult decât oricând am fost fericiți să vedem marea încredere ce ne-au arătat o deponenții institutului nostru.

Din împrumutul de răsboi al statului prin deponenții noștri s-au subscrise 871.900 coroane, cuprindându-se aici și suma de

100 000 coroane subscrise de institutul nostru.

Sătul prin dispozitive legale ale moratorului și închiderea bursei s-a născut a ușura referințele critice dintră creditori și debitori.

După izbucnirea răsboiului am sistat acordarea de împrumute nouă și toate forțele noastre ni le-am concentrat întră asigurarea, aranjarea și licvidarea afacerilor pendente dela institut. Pentru ocrotirea intereselor clientei noastre am facut totul și ne-am născut a le face toate favorurile posibile, atât la centrală cât și la filiale, cari încă s-au mișcat normal și în anul acesta.

Banca austro ungăra a fost silită a urea etalonul de interes la 8%, pe care mai târziu l-a scăzut la 6% și mai apoi la 5 și jum. procante. Sub toată durata crizei Banca Austro-Ung. precum și celelalte bănci creditoare ne-au dat tot sprijinul, pentru care fapt le aducem aici multumitele noastre.

Pe lângă toate acestea, multumită temelilor de soliditate, pe care ne-am pus noi dela început și pe care se rezistă toată activitatea noastră s-a simțit efectele unui progres sigur și constant. Așa credem, că această dezvoltare și progres ne dă tuturor tot dreptul să fim mandri de aceste succese, — dar totodată ne impune și datorința de a lucra și mai departe tot cu mai mare zel și cinste în conducerea și ocrotirea atât de interes mari depuse în mâinile și sub îngrijirea noastră.

O simplă comparație cu cifrele din bilanțul anului trecut ne încreștează și ne demonstrează aceste progrese, cari se observă la toate ramurile de operații, mai ales însă la fondurile institutului, crescând cu doară sume din anul acesta de 126.436.76 la respectabilitatea cifră de 2.235.030.85 cor. iar averea activă a crescut cu 1.480.612.45 cor.

La compunerea bilanțului și stabilirea venitului net am fost conduși de principiile cele mai reale, tinând seama de crearea rezervelor latente în vederea viitorului, a intereselor acționarilor, creditorilor și a deponenților noștri.

Tinem să amintim îndeobști în anul acesta, că funcționarii noștri atât de la centrală cât și dela filiale au dezvoltat o muncă suprapomenescă pentru institut.

La urmă Vă rugăm să alegeti 2 membri în direcție pe un period statutar de 4 ani în locul lor Mihai Veliciu și Dr. Stefan C. Pop, cărora în urma vechinei le-a expirat mandatul. Membrii ieșiti sunt realergibili.

Să citim conspectul operațiunilor pe anul 1914, apoi raportul comitetului de control.

Se alergă comisia de scrutinare în persoanele acționarilor: Dr. Iacob Hotărăan, avocat (Sria), Dr. Dimitrie Barbu protopop (Chisineu) și Mihai Lucuța protopop (Sria), iar pentru verificarea protocolului se eximă acționarii: Petru Ionaș și Iuliu Herbay.

In direcție au fost aleși din nou eu totalitatea voturilor membrii de până acum Mihai Veliciu și Dr. Stefan C. Pop.

Adunarea uramă a primit toate propunerile direcției.

Terminându-se agendele puse la ordinea zilei, președintele Roman R. Ciorogariu mulțumește acționarilor pentru încredere, arătătoare și întocmiră conducerătorilor institutului și închide adunarea.

Actionarul Dr. Aurel Grozda, avocat (Buteni) în numele acționarilor și peste tot în numele obștei românești aduce merită laudă conducerătorilor „Victoriei”, disting meritele deosebite ale directorului executiv Sava Raicu, „susținutul Victoriei”, remarcă zelul și munca cinstită a tuturor funcționarilor acestui institut, la centru și la filiale, și își asigură pe toti, că nu numai acționarii „Victoriei”, ci întreg poporul românesc din aceste tinuturi cunoaște însemnatatea muncii lor și în numele acestui popor le exprimă sinceră multumită și le dorește viață lungă și fericită.

Adunarea însoțește cu vîi aclamări vorbirea entuziastă a dlui Dr. Aurel Grozda.

Directorul executiv, dl Sava Raicu mulțumește acționarilor pentru manifestarea încrederei și iubirii lor, să asigurarea, că ceeace se face la „Victoria” nu se face numai în interesul acționarilor, ori pentru tienă și multămirea funcționarilor, ci se face în interesele de viață ale întregului popor românesc. Pentru aceea roagă pe toti ei de fată, să stea ca și până aci în sjutorul „Victoriei” și să răspandească în patru că mai largi încredere obștească în acest institut românesc.

Cu aceasta s-a terminat adunarea generală a „Victoriei” pentru anul 1914.

I. M.

Răsboiul.

Dela cartierul general austro-ungar se comunică, cum că fortăreața Przemysl, care de patru luni și jumătate era împresurată de Ruși, a căzut cu onoare în mâinile dușmanului. Motivul principal al căderii a fost acela, că cei din fortăreață nu mai aveau alimente decât numai pentru trei zile. In 19 Martie trupele noastre au făcut o energetică încercare de eșire, au îndreptat atacul de către Rușii aflați în poziții bine întărite în jurul fortăreței, dar după lupte crâncene de șapte ore ai nostri au trebuit să se retragă iarăși în fortăreață, constatăndu-se, că dușmanul dispune de o enormă preutere. Înainte de capitulare întregul material de răsboi din fortăreață, întăriturile, tunurile, muniția și toate întocmirile de apărare, au fost total distruse. Căderea fortăreței Przemysl nu are nici o influență asupra situației din Carpați.

Zăpada a început să se topească în Carpați și operațiunile militare se fac cu mare greutate. De altă parte Rușii au avut mari pierderi în morți și răniți în luptele din urmă, și au fost ocupati cu înmormântarea celor decedați și cu adunarea răniților de pe câmpul de luptă. De aceea cîteva zile lupte mai însemnante nu s-au dat, dar focul de artillerie nu s-a întrerupt pe nici un moment, dela pasul Uzok până la Konieczna.

Vineri apoi s-a început o luptă groaznică. Dușmanul, întărit bine cu trupe nouă, a început atacul pe întreaga linie, pentru a recuceri terenul pierdut. Lupta decurge încă. Perderile Rușilor în săptămâna trecută se urcă la 20.000, morți, răniți și prizonieri.

Vin stiri apoi și despre lupte înverșunate date pela Cernăuț, în Bucovina. Aci Rușii de șapte zile tot îndreaptă mereu atacuri asupra trupelor noastre, dar atacurile lor au fost totdeauna respinse. Acum trupele noastre au luat ofensiva, au atacat pe dușman la Prut, și dușmanul a trebuit să se retragă, cedând trupelor noastre terenul. O colonă mai mare rusască a fost învăluită de trupele noastre. Lupta și aci e încă în curgere.

Rușii, cari intraseră în orașul Melk de pe teritorul imperiului german, au fost alungați de aci de trupele germane, după o luptă scurtă dar înverșuată, decursă pe strădele orașului. Pe alte locuri apoi în Polonia rusască atacurile Rușilor au fost respinse de trupele germane. Tot astfel și în Franția și Belgia, mai multe atacuri de ale trupelor aliate au fost respinse cu mare succes de trupele germane.

Creștinismul.

De Gh. Henția, preot ort. rom.

(Urmare).

Si pentru ca totuși să nu rămân neînțețat, să răsfoesc trecutul îndepărtat, cercetând printre primii creștini, căci acolo voi găsi ceea-ce caut: pe adevăratul creștin.

Cu plăcere privesc deci înapoi la zilele demult apuse, pe

cum a venit, trimis de Tatăl, ca să lumineze lumea și ca prin învățătura Sa să facă pe țărăni fericiti. Doar pentru aceea să numit lumina lumii și cărarea vieții; pentru aceea a recomandat El acelora, cari credeau în cuvintele Lui, că să urmeze, sădăcă să gândească și să se poarte față de Dzeu și oamenii întocmai ca El; să binecuvinteze pe cei-ce-i batjocoresc și să facă bine color-ee le facor rău.

Ei trăiau în Isus; erau uniti cu El; însă nu păranteșe sau în închipuire, ci în spiritul învățăturii lui bogate. Ei fineau de cea mai înaltă dignitate, ce le-a dăruit Iisus, de a fi înrudiți cu Tatăl, de a fi fiil lui Dzeu. El știau, că universul e casa Tatălui lor și patria lor. El pricepeau cuvântul cel mare: Cristos a biruit moartea! Pentru ei exista numai viață și nu moarte. Numai care aparțin păcatului și care preferă plăcerile animalești, care poftele lumestii, puterea asupra semenilor se, tăria, frumusețea exterioară cinstea lumească — le numește calități superioare, numai acela e spiritualicește mort, pentru că el trăește pentru ceva ce nu ramane, pentru cele moarte. Cel ce însă cu spirit luminat și curat trăește în Domnul, e binefăcător în cercul său de activitate, precum și Făcătorul în univers. — acela are viață vecinică. El e una cu Dzeu, în care nu e schimbare, nici moarte.

Astfel erau cei dintâi creștini, cari sără frică de puterea lumenescă mărturiseau mărire lui Iisus, trăind într-o toată după percepțele sfetei Sale învățături. Grămadă cea brăză și neștuoare a jidovilor își nu pricepea pe acei nobili, cari suferău bațocură cu aceea înaltă de sfet, care se ridică peste lume, peste groapă. A fost în ei mai tare puterea virtuții decât în fricăriile, cari proveniau dela oameni. Li s-au confiscat averile, au fost scosi din patria lor, dar ce au fost acestea pentru ei? Ei au pierdut numai pulbere, pe care totuși aveau să o peardă mai curând ori mai târziu. Au fost aruncați în temnițe întunecate, dar spiritul lor era liber de legăturile cele vechi ale credinței deșerte; liber de judecata gramezii orabe, care ca și animalul său răjuină se aruncă în perire pentru o bucatură gustoasă. Trupurile pot fi încărcate, însă nici când spiritele. Au fost duși la moarte, loviți cu petri, crucificati, aruncati de pe stânci în prăpășii infiorătoare. Ei mergeau însă fără teamă la moarte, ca ori care om nobil, care aprețiază adevărul convingerilor sale mai pesuș decât viață.

Tinută oare această putere a virtutii tip lodeurgat? Durere, nu! Căci curând după moartea primilor învățători ai lui Iisus s'a vrădat discordia între oameni, nu doar pentru învățăturile lui Iisus, așa precum le predica el poporului, ci pentru calitatea persoanei Sale. Dacă însă aceasta ar fi fost lucru principal al voinei Dumnezeesti, pe calea vestire a venit Măntuitorul, nu ar fi îngrădit El ca pentru aceasta să nu fie nici o cearță? Oare nu consună toate partide religioase și bisericiile în ceea-ce prevește principalul adevăr și doctrina virtuții lui Mesia, așa precum El ne-a învățat? De ce se urăsc aceste partide pentru diferența de păreri asupra luerurilor, pe cari muritorii înzadără ca să le explice? De ce? Pentru diferența obiceiurilor bisericești, cari pe timpul lui Iisus nici nu existau? Nu e oare a iubi pe Cristos, adevăr a păzii poruncile Lui, — un bun mai mare decât toată știință?

Acum e zadarnică deplângerea despărțirii comunităților creștinești. Simplitatea și unitatea creștinismului primativ sunt perdute... Se pot ele oare reda cea starea lor dinăuntru?

E într-adevăr dorința frumoasă a fiecărui adevărător creștin, a fiecărui om cu gând bun, că acei-ce sunt botezați în numele lui Iisus să formeze o singură comunitate pe tot rotogolul pământului; ca toți creștinii să se poată îmbrățișa ca frați, ca fiți unii Dzeu, ca învățătorii unui Măestru. Adeseori s'a discutat și scris asupra unei partide religioase, adeseori și despre aceea, că nu s-ar putea înființa o nouă biserică creștinească, una comună, ținând cont numai de aceea ce a învățat Iisus despre sine și ceea-ce din creștinismul primativ să arătă pentru evul nostru? Însă pe căt de laudabilă e aceea doință, și pe căt ea onorează inima celui-ce o nutrește, totuși nu e de a se aştepta nici când împlinirea ei; căci — deși adevărul, pe care ni-l-a dat Iisus e recunoscut pe tot rotogolul pământului și de orice ratină de adevăr sfânt, — totuși înimile oamenilor singurători precum și a popoarelor întregi sunt de ferite, prin urmare de ferite sunt și imaginatiunile lor despre luerurile Dumnezeesti. Omul sensual pretinde mai multă ceremonie și splendoare în biserică, pentru a fi trezit la contemplare; cel spiritual desconsideră splendoarea și nu voiește alta decât cele spirituale.

Un popor e mai mult pentru simplitate; altul e mai mult pentru strălucire și

ceremonie. Un popor are putere de imagine și simț mai viu; altul e mai rece, mai serios, mai cugetător. Astfel va aduce ori-ce om, ori-ce popor alte dorințe și alte idei în biserică. Astfel se vor desvolta din natura oamenilor în continuu varietăți noi. Noi nu vom putea învăța copilul să judece și să simțească ca un bătrân. Altcum iubeste și stimează pe tată și pe mamă un vârstnic și altcum un nevârstnic. Ambii pot avea aceeași iubire față de ei; însă expresia gândurilor și a simțemintelor lor e deosebită. Așa trebuie să fie; astfel a fost voineță Făcătorului.

(Va urma.)

NOUTĂȚI.

Pâne neagră. Nu demult au scris ziarurile, că Imperiul Wilhelm al Germaniei a dat ordin, ca și lui să i se dea la mâncare pâne de aceea, de care mânâncă întreaga populație germană, deci pâne neagră, din faină mestecată. Acum vine vestea dela Viena, că și Majestatea Sa, Monarhul nostru, a ordonat, ca toti cei din castelul din Schönbrunn, reședința M. Sale, să mânânce pâne de care mânâncă ceea-alătă populație a Venei, pâne dia faină mestecată, și nici pe masa Majestății Sale altfel de pâne să nu se pună.

Nouă miliardă. Știrile din Berlin anunță, că noul imprumut de răsboiu al Germaniei a dat un rezultat de nouă miliardă de mărci, va să zică aproape zece miliarde în coroane. Primul imprumut de soiul acesta fusese de patru miliarde de mărci.

Raspunsul feldmareșalului. Nu puțină logodjorare a cuprins lumenul franceză la stirea că feldmareșalul Hindenburg va sosi pe câmpul luptelor dela vest. Corespondentul de răsboiu al unui ziar dela New York a întrebat pe Iosif Hindenburg: Este adevărat că va pleca spre Franță? Feldmareșalul a răspuns: „Nu sunt profet. Nu pot să traduz secrete militare, care nici eu nu le cunosc“.

Inchiderea școlilor în Sârbia. Ministerul instrucției publice din Sârbia a ordonat inchiderea tuturor școlilor din Sârbia veche, iar învățătorii și învățătoarele au să facă servicii de caritate pe la diferitele spitale ambulante. Aceste măsuri s-au dovedit de necesare în urma faptului că epidemiiile iau dimensiuni tot mai mari în Sârbia, iar medicii nu sunt în număr suficient.

Listă furnizorilor pentru armată. Membrii corporației industriale din Sibiu, cari doresc să fie introdusi pe lista furnizorilor pentru armată, au să se anunță să întăriză la cancelaria corporației. — Se observă, că în ministerul c. și r. de răsboiu s'a instituit de curând o „Evidență centrală a furnizorilor pe seama armatei“. Amănunte asupra acestei instituții și a organizării sale se pot afla și la corporaționea amintită.

Dela poștă. Direcția poștelor noastre a constatat, că în timpul din urmă sosește tot mai des epistole de campanie, scrise cu litere cirile, turcesti sau evreiești, precum și scrisori cu caracter stenografi c. Având în vedere, că asemenea epistole nu pot fi controlate, se avizează publicul, că poșta de campanie nu le expedează la destinație.

Căldări ambulante de spălat. Comandanția armatei noastre a îngrădit, ca trupele să fie provăzute nu numai cu bucătărie ambulantă, ci și cu căldări ambulante de campanie, care au să spele abiturile necesare ostiașilor. Pe urmele căldărilor de spălat înaintea și masinile de uscat rufăria. Prin măsurile acestea se dă putință luptătorilor noștri să se primească la scurte întări.

Critică rusească. Din Petrograd se scriu unii ziar din Roma următoarele: Se respundă în Europa legendă, că soarta Austro-Ungariei este desmembrarea, deoarece naționalitățile ca o compun, săptăseprezece la număr, său urât de cărtă neîntreruptă și se vor folosi de prima oară favorabilă pentru a se desface de monarhie. Ori cine credea, că acest colos cu picioare tremurătoare se va prăbuși la cea dinăuntru venită de afară. Altcum să întări, cu desăvârsire altcum. Răsboiul n'a frânt puterea monarhiei. Dimpotrivă, cele 17 naționalități, fără excepție, stau lângă domitorul lor și se luptă cu cea mai mare vânjsie pentru renumele și onoarea dinastiei și a monarhiei. Si nimeni să nu credește, că în locurile unde primejdia este mai amenințătoare, se luptă numai germanii din Austria. Nu! Acolo, unde se desfășoară cea mai crâncenă bătaie, unde se desvoltă cea mai strănică rezistență, acolo stau ungurii, croații, poloni și români.

La o distanță de 30 metri. Conform raportelor acreditate, tranșeele franceze și germane dela Soissons se găsesc la o distanță numai de 30 metri unele de altele.

Egalitatea de drept a copiilor ilegitimi. Parlamentul norvegian, cum se sevestește din Cristiania, a votat o lege, în care se recunoaște dreptul de moștenire al copilului ilegitim, și în care se incuviințează ca orice copil ilegitim să poarte numele tatălui său natural. Proiectul de lege era onera ministrului de justiție norvegian Castberg.

Târguri. Mînistrul r. u. de comerț a incuvintat în mod excepțional, ca târgul de mărfuri și de vite în Alba-Iulia să se țină luni în 29 Martie n. în loc de 30 Martie. — În Lipova se va ține târg de mărfuri și de vite în 26, 27 și 28 Martie n.

Sârbii cumpără bani austro-ungari. Un ziar comercial din Sofia scrie, că agenți sărbi cumpără de către zile dela bănci bulgare și dela firme particulare bani austro-ungari. Pătrile sunt făcute în aur.

De 103 ani. În Brașov a răposat zilele acestea văduva Iulia Hemesch în etate de 103 ani.

Anunț. La librăria arhiducezană de aici din Sibiu se primește un invitațel. Reflectantii să-și înainteze cererea în scris, Comisia administrativă a tipografiei arhiducezane, la care cerere să se achidă documentele: a) Estras din matricula botezatorilor; b) Estras din matricula de nașteri dela oficiul civil; c) Testimoniu din clasa ultimă terminată, dela școală unde a studiat, și d) Atestat dela antistă comună despre starea socială și materială a părintilor. În ceea ce totodată să se indice și condițiile, pe lângă care reflecteză la această aplicare. Petenții cu pregătire mai bună din scoalele secundare vor fi preferați.

Dela spitalul militar. A murit Marti corporalul Eduard Fiăr dela regimentul de hurezi numărul 23, din comitatul Hunedoara, de 27 ani, și va fi înmormântat mâine, Joi, la orele 2 d. după ritul evangelic-reformat. A murit glotul George Hossu, dela regimentul de infanterie numărul 12, din comitatul Sătmăreanu, de 42 ani, și va fi înmormântat mâine, Joi, la ora unu d. a după ritul greco-oriental, — ambii din casa mortuară a spitalului de garnizoană din loc.

Autonomie. În monitorul oficial rusesc a apărut ucazul țarului, care proclamă autonomia acordată Poloniei.

Ingrăjirea de alimente în Bistrița. S'a procurat din România deocamdată 15 vase de cuciură, cu 28 coroane de măzămetrică, și s'au adus peste Bacovina la Vatra Dornei, ear d'acolo cu cărăle la Bistrița. Guvernul ungur a pus în vedere cam 60 vase de faină mestecată pentru oraș. Din aceste 60 s'au și trimis până acum două vase.

Are proviziuni de ajuns. Michaelis, secretarul de stat la departamentul de finanțe al Prusiei, a declarat ziariștilor, că Germania n'are să fie invinsă prin foame, căci proviziile sale de acum sunt de ajuns până în August.

Fortificarea Constantinopolului. Dru murile ce duc către Constantinopol sunt bine întărite cu sănturi și tunuri. Capitala asemenea este fortificată cu sănturi tari și cu putere armată. Dacă aliații vor izbuti să aducă trupele lor pe uscat, se vor trezi în față cu o rezistență, despre care se scrie, că nu va putea fi biruită.

In amintirea iubișilor răpoșați. Copiii măsluirii măsar George Baciu, anume George, Mărioara, Victoria și Elena Baciu, dăruesc într-o vecinătate a bunicii lor Maria Baciu n. Radu, cor. 15 la fondul „Azilului“ pentru adăpostirea orfanilor și a bătrânilor nepuțincioși și scăpătați. Pentru prințul aduce multumire pentru „Reuniunea română de înmormântare din Sibiu“: Victor Tođășianu, președinte.

Peste o mie de bombe. Tunurile artilleriei austro-ungare dela Psemis, — declară o știre oficială rusească, — au tras zilnic peste o mie de bombe mari asupra trupelor asediatoare.

Uniunea țărilor. Moștenitorul de tron al Muntenegrului, principalele Danilo, este bolnav și nu e speranță să se vindece. Frațele său, Mirco, va renunța la coroana muntenegrină, — după informația ziarelor din Roma. Si așa apoi se va putea săvârși uniunea Sârbiei cu a Muntenegrului.

† Iuliu Bárdosy. Anunțăm cu adânci regretă, decedarea consilierului regesc, fost inspector reg. școlar comitatens în penz., președintul institutului de credit și economii „Arieșana“, vice-președintul institutului de asigurare „Transilvania“, membru în directorul fundației „Sulăjan“, prezentul comisarul pentru cultivarea poporului în comitatul Sibiu, directorul reunii de înmormântare al districtului protopopei român gr.-cat. Sibiu, membru fondator al societății de lectură „Inocențiu Micu Clain“, membru onorar și fondator al reuniunii învățătorilor români gr.-cat. din Arhidieceza de Alba-Iulia și Făgăraș, membru pe viață al „Asociației pentru literatura română și cultura poporului român“ etc., după scurte suferințe a răposat în Domnul azi Miercuri în 24 Martie 1915 st. n. în al 43-lea an al fericitei sale căsătorii și al 75-lea an al vietii sale pline de muneca stăruitoare pusă în serviciul binelui public.

Inmormântarea va avea loc Vineri, în 26 Martie, la 2 ore p. m., după ritual bisericei române gr.-cat., dela locuința din strada Wiesen Nr. 20, în cimitirul central din loc. Fie-i memoria închinată! Sibiu, la 24 Martie n. 1915. Irina Bárdosy născ. Nistor, soție. Illeana Bárdosy născ. Dăniș, Elena Dr. Bárdosy născ. Cocea, Dr. Victor Deleu, avocat, Aurel Cigărean, funcționar de bancă, nurori și gineri. Cornel Bárdosy, major auditor c. și r., Coriolan Bárdosy, capitol de art. c. și r., Dr. Augustin Bárdosy, avocat, Valeria Bárdosy, Aurelia Cigărean născ. Bárdosy, Olivia Dr. Deleu născ. Bárdosy, Eugenia Bárdosy, profesoră la școala superioară de fete, fi și fiice. Caius Bárdosy, Marius Bárdosy, Ovidiu Deleu, Hortensia Bárdosy, nepoți și nepoate. Răgăm a absolvit dela cununii.

Pentru familiile celor duși în răsboi. Fostul ministru al României, d. Nicolae Filipescu, a trimis prin mijlocirea dñu Dr. N. Șerban, deputat al camerei, trei mii de lei pe seama familiilor române ardeleni ale celor duși în răsboi.

Răsboi și cali. Abea este posibil să ne facem o idee lămurită despre pierderile în animale, ce le cere răsboiu. O revistă engleză a publicat următoare date aproximative: În răsboiul civil american armata unuii perde pe zi cam 600 de cai. Cu totalul au perit 200 de mii de cai. În luptele cu burii a pierdut Anglia peste 15 mii de cai și catări într'un singur an. Factor de căpetenie la pierderile acestor animale sunt șrapnele Ronele, produse la cai în urmă acestor gloanțe, se vinde că foarte greu. Animalele slăbește văzând cu ochii și, ne mai fiind de folos, trebuie impușcat. Asprimea climei, nutrețul rău și nerugălat cauzează multe boale cailor. Se crede, că în răsboiul actual în fiecare zi se prăpădesc cinci mii de cai și catări. Pierderea în porumbi și căni, întrebunțări pentru scopuri militare, este în proporție cu totalul neînsemnată.

Bioscopul Apollo din Gesellschafts- und Kulturverein va reprezenta Mercuri și Joi în 24 și 25 Martie n. 1915: Serată detectivă. Program: Săptămâna-Messter, nouăzile actuale. Cunorință, farsă. Conan Doyle, Casa misterioasă, dramă detectivă în 3 acte. În rolul principal: Sherlock Holmes. Nunta nefericită, comedie.

Teatru.

Miercuri, în 24 Martie: *Furtuna și idilul*, comedie în 3 acte.

Joi, în 25 Martie, d. a. la 3 ore: *O noapte*, dramă în 4 acte de H. Sudermann. Seara la 7 și jumătate: *Valsul iubirii*, operetă în 3 acte.

Economie.

„Crisana“. Institut de credit și economii, societate pe acții în Brad, ne-a trimis bilanțul pe 1914. Din al astăzi, că la un capital societar de

